

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26Co/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4423201223
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Pilek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4423201223.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Pileka a členov senátu JUDr. Romana Greguša a JUDr. Mareka Olekšáka, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: C. B. A. XXXX/XX, XXX XX D. E. F., právne zastúpeného: JUDr. Ernest Botka, advokát, so sídlom: M. R. Štefánika 3, 940 61 Nové Zámky, IČO: 33 795 363, proti žalovanej: G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: C. B. A. XXXX/XX, XXX XX D. E. F., právne zastúpenej: KATONA LEGAL, s.r.o., so sídlom: G. Czuczora 4, 940 01 Nové Zámky, IČO: 53 098 684, o návrhu žalovanej na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcu proti výroku I. a II. uznesenia Okresného súdu Nové Zámky č. k. 10C/31/2023 – 276 zo dňa 19.12.2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č. k. 10C/31/2023 – 276 zo dňa 19.12.2023 v napadnutej časti (výrok I. a II.) mení tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nové Zámky ako súd prvej inštancie vydal dňa 19.12.2023 uznesenie č. k. 10C/31/2023 – 276 (ďalej aj len „napadnuté uznesenie“ alebo „napadnuté rozhodnutie“), ktorým nariadil neodkladné opatrenie, ktorým vo výroku I. uložil žalobcovi, aby (i) sa zdržal akéhokoľvek konania, ktorým by zabraňoval žalovanej vo výkone svojich vlastníckych práv, pozostávajúcich z držby, užívania a fyzického nakladania s rodinným domom na adrese C. B. A. XXXX/XX, D. E. F.; (ii) sa zdržal konaní, ktorými by žalovanú osočoval, urážal, ako aj iných verbálnych a fyzických konaní, ktorými by mohol žalovanej škodiť; (iii) strpel žalovanú v rodinnom dome na adrese C. B. A. XXXX/XX, D. E. F.. Vo výroku II. súd prvej inštancie rozhodol, že nariadené neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod spisovou značkou 10C/31/2023 a vo výroku III. v zostávajúcej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade dospel k záveru, že návrh žalovanej na nariadenie neodkladného opatrenia proti žalobcovi je dôvodný sčasti. Poukázal na skutkový stav uvedený v odôvodnení a zopakoval, že navrhovateľ navrhovaného neodkladného opatrenia musí osvedčiť základné skutočnosti, ktoré umožňujú prijať záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a osvedčiť potrebu neodkladnej úpravy pomerov, pritom nie je potrebné dbať na formálne požiadavky inak platné pre dokazovanie. Žalovaná odôvodňovala svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia predovšetkým skutočnosťami, podľa ktorých sa snažila preukázať, že vzťahy medzi stranami sú natoľko zlé, že žalobca ju má odmietat' púšťať do rodinného domu, prípadne ju má osočovať, vykrikovať na ňu a nadávať jej. Dokonca po tom, čo si žalovaná mala riešiť bytovú otázku v polyfunkčnom dome na adrese D. X, D. E. F., mal ju žalobca na tejto adrese odpojiť od elektrickej energie a plynu. Podľa súdu prvej inštancie je otázne, či žalobca pristúpil k odpojeniu energií v polyfunkčnom dome na D. X, D. E. F., čím by v zimnom období prakticky znemožnil užívanie bytu žalovanou, otázna je aj otázka vlastníckeho práva k polyfunkčnému domu, pretože tá je predmetom súdneho sporu vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13C/130/2022, ktorého predmetom je určenie, že uvedený polyfunkčný dom má patriť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj len „BSM“) žalobcu a žalovanej. Na druhej strane však nebola podľa súdu prvej inštancie sporná iná skutočnosť, a to, že strany

sporu sú bezpodielovými spoluvlastníkmi manželov v celosti (1/1) rodinného domu nachádzajúceho sa vo D. E. F. E. H. C. B. A. XXXX/XX. Z ustanovenia § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) vyplýva, že obaja bezpodieloví spoluvlastníci, teda tak žalobca, ako aj žalovaná sú oprávnení predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s nimi. Vzťahy medzi stranami sa vymykajú rozumnému a slušnému správaniu; v opačnom prípade by nebolo možné konštatovať tak, ako to uviedlo OR PZ Nové Zámky, OO PZ Dvory nad Žitavou, že v roku 2021 medzi stranami nie je evidovaný žiadny priestupok, v roku 2022 je evidovaný 1 priestupok proti občianskemu spolunažívaniu zo dňa 21.09.2022, no v roku 2023, teda potom, čo bolo manželstvo strán právoplatne rozvedené dňa 13.12.2022 už bolo evidovaných 34 priestupkov, z čoho 29 je proti občianskemu spolunažívaniu; zároveň bolo prijatých 6 trestných oznámení; obsah jednotlivých uznesení, ďalej správ o objasňovaní priestupkov, záznamom o uložení a záznamov o odložení OR PZ Nové Zámky, OO PZ Dvory nad Žitavou, ktoré sú v podrobnostiach vymedzené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, presvedčili súd prvej inštancie, že vzájomné správanie strán, ktoré žili v manželskom zväzku po dobu XX rokov, sa dostali na úroveň vzájomnej antipatie a neznášanlivosti. V tomto smere nie je podľa súdu prvej inštancie zanedbateľný ani obsah priestupkových spisov predložených súdu Okresným úradom Nové Zámky, odbor všeobecnej vnútornej správy, ako aj výpis strán z Centrálnej evidencie správnych deliktov (žalovaná nemá evidovaný žiadny správny delikt, alebo priestupok, žalobca má evidované tri priestupky proti občianskemu spolunažívaniu tým, že v dňoch 21.5.2023, 05.06.2023 a 07.06.2023 úmyselne narušil občianske spolunažívanie vyhrázaním sa ujmu na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami, alebo iným hrubým správaním, za čo mu bola uložená pokuta vždy vo výške XX eur). Vzájomné správanie sa strán nasvedčuje vzájomným schválnosťami a priekom, ktoré nevedú k ničomu, akurát len k stupňovaniu vzájomnej averzie. Nič to ale nezmenilo na závere súdu prvej inštancie, že žalovaná sa opakovane dožadovala, aby jej žalobca umožnil vstup do rodinného domu na C. B. A. XXXX/XX, D. E. F. a jeho užívanie. Rozvod manželstva strán podľa súdu prvej inštancie nič nemení na tom, že ich BSM v celosti k rodinnému domu stále trvá, pretože konanie o vyporiadanie ich BSM doteraz nie je právoplatne skončené. Žalovaná tým pádom má plné právo rodinný dom v súlade s § 123 Občianskeho zákonníka držať, užívať a nakladať s ním vo forme faktickej dispozície s vecou, čo súvisí s jej faktickou držbou. Rovnaké práva má aj žalobca vo vzťahu k žalovanej a zároveň sú obaja povinní navzájom strieť svoju vzájomnú prítomnosť.

3. Vo vzťahu k výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalobcovi povinnosť zdržať sa konaní, ktorými by žalovanú osočoval, urážal, ako aj iných fyzických a verbálnych konaní, ktorými by mohol žalovanej škodiť, poukázal súd prvej inštancie na oznámenia a pripojené listinné dôkazy, ktoré boli zaslané jednak OR PZ Nové Zámky, OO PZ Dvory nad Žitavou, Okresným úradom Nové Zámky, odbor všeobecnej vnútornej správy a z Centrálnej evidencie správnych deliktov. Súd prvej inštancie mal za to, že po tom, čo bol žalobca právoplatne uznaný vinným zo spáchania troch priestupkov v roku 2023 proti občianskemu spolunažívaniu vo vzťahu k blízkej osobe je nutné, aby sa zdržal konaní, ktorými by žalovanú osočoval, urážal a je povinný sa zdržať aj iných verbálnych a fyzických konaní, ktorými by jej mohol škodiť.

4. Podľa súdu prvej inštancie (i) sa osvedčila existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami; (ii) osvedčila sa naliehavosť a opodstatnenosť potreby neodkladnej úpravy pomerov; (iii) neodkladné opatrenie vo vyhovujúcej časti poskytuje potrebnú ochranu z hľadiska princípu efektívnosti; (iv) neodkladným opatrením, ktoré má dočasný charakter, sa nevytvára ireverzibilný (nenávratný) stav; (v) právne účinky neodkladného opatrenia zodpovedajú proporcionálnemu zásahu a (vi) sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením, využitie ktorého má prednosť pred neodkladným opatrením.

5. K výroku III., ktorým súd prvej inštancie vo zvyšku návrh žalovanej na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, uviedol, že právo nakladania s vecou má totiž i právny rozmer, ktorý je spojený so zmenou vlastníctva, jeho obsahu, alebo práv s ním spojených. Pri existencii bezpodielového spoluvlastníctva manželov k spornej nehnuteľnosti oboch strán v celosti je neprípustné, aby bolo žalovanej umožnené vykonanie zmeny vlastníctva k citovanej nehnuteľnosti, prípadne jeho obsahu alebo práv s ním spojených. V takomto prípade by sa nejednalo o bežnú vec, a tým pádom by to bolo v rozpore s ustanovením § 145 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, ktorý pod hrozbou neplatnosti právneho úkonu zakotvuje, že v nie bežných veciach je potrebný súhlas oboch manželov.

6. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal žalobca v rozsahu výroku I. a II. [vychádzajúc z obsahu odvolania v zmysle Čl. 11 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)] odvolanie a navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietne. Uviedol, že uznesenie považuje za nesprávne z nasledovných odvolacích dôvodov podľa CSP, že:

a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods. 1 písm. d) CSP];

b) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP];

c) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

7. V odôvodnení odvolania žalobca uviedol, že namieta správnosť zistenia skutkového stavu, ale zároveň aj opisu a interpretácie tohto skutkového stavu zo strany žalovanej. To, čo žalovaná uviedla a tvrdila vo svojom návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, sa podľa žalobcu nezakladá na pravde. Žalovaná podľa neho dobrovoľne bez zjavnej príčiny, resp. po predchádzajúcej hádke s ich dcérou opustila spoločnú domácnosť a presťahovala sa do ňou uvádzaného polyfunkčného objektu. Nepravidelne, podľa svojho uváženia, v hoci ktorej dennej alebo nočnej dobe, mala prichádzať do rodinného domu, kde demonštratívne prezentovala svoju prítomnosť. Podľa žalobcu konala, či už hlasným buchtom hrncov v kuchyni, zatváraním dverí, hlasným púšťaním televízora, tak, aby ho rušila pri odpočinku alebo sledovaní televízneho programu, prípadne iných tzv. voľnočasových aktivitách za účelom znervózniť a vyprovokovať ho. Mal za to, že žalovaná to robila vypočítavo aj preto, že pozná jeho krehký zdravotný stav, keď prednedávnom prekonal mozgovú príhodu (porážku) a jeho ošetrojúci lekár mu naordinoval prísny klud. Žalobca tiež uviedol, že sa chcel so žalovanou dohodnúť na spôsobe užívania nehnuteľnosti a na určitých pravidlách správania sa, a to tak, aby si navzájom nestrpčovali život a rešpektovali svoje súkromie a podobne. Žalovaná však podľa neho takúto dohodu uzavrieť odmietla a odmieta a naopak, snaží sa častým oznamovaním jeho osoby na polícii deklarovať jeho negatívny vzťah voči jej osobe a podobne. Opak je však podľa žalobcu pravdou, lebo všetky doterajšie priestupkové konania sa skončili tak, že boli voči jeho osobe zastavené; teda nebol zo strany príslušného orgánu, ktorý prejednával tieto priestupky, uznaný za vinného a nebola mu uložená žiadna sankcia. Zároveň uviedol, že podrobnejšie dôvody odvolania ešte rozšíri osobitným podaním.

8. Po uplynutí lehoty na odvolanie (napadnuté uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 21.12.2023; posledný deň lehoty na podanie odvolania pripadol na 05.01.2024) žalobca doručil ďalšie podanie súdu prvej inštancie pod názvom „Doplnenie odvolania“ (dňa 10.01.2024). V ňom poukázal na niektoré rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, ktoré mali trestné oznámenia žalovanej postúpiť na prejednanie priestupku a uviedol, že tým chcel prezentovať len toľko, že v konečnom dôsledku po právnej stránke nie je rozhodujúci počet podaných trestných oznámení zo strany oznamovateľa, ale to, či nakoniec polícia vôbec tento podnet alebo podnety považuje za natoľko preukázané, že ich pošle na prejednanie príslušnému správne mu orgánu. To podľa neho potvrdzuje skutočnosť, že žalovanú fyzicky nenapádal, nepoškodil jej osobné veci a bola to ona, kto sa odsťahoval z rodinného domu a v rodinnom dome sa nezdržiavala alebo ak áno, len niekoľko hodín počas celého týždňa; väčšinou vtedy, keď sa žalobca nenachádzal doma. Z týchto dôvodov považoval za nepreukázané, že by žalovanú slovnou osočoval alebo urážal a že z takýchto dôvodov by mu mal súd v tomto konaní nariadiť, aby sa zdržal takých konaní, ktorými by mal, resp. mohol žalovanej škodiť. Čo sa týka ďalších dvoch nariadených povinností, žalobca uviedol, že ani tu nebolo preukázané, že by žalovanej zabraňoval vo výkone vlastníckych práv a že by žalovanú nestrpel v ich spoločnom rodinnom dome.

9. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu v poskytnutej lehote nevyjadрила.

10. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. Podľa § 326 ods. 2 CSP, k návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

14. Podľa Čl. 8 CSP, strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

15. Podľa Čl. 11 ods. 4 CSP, súd pri rozhodovaní berie do úvahy len skutočnosti, ktoré vyšli najavo v tomto konaní, ak nejde o skutočnosti všeobecne známe alebo o skutočnosti ustanovené zákonom.

16. Podľa Čl. 15 ods. 1 CSP, dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon.

17. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

18. Podľa § 325 ods. 2 CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,

b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde,

c) nenakladala s určitými vecami alebo právami,

d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala,

e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násilia,

f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,

g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,

h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

19. Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 379 ods. 1 CSP, odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak

a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý,

b) ide o nerozlučné spoločensťvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov,

c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

21. Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

22. Podľa § 383 CSP, odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

23. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

24. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd [§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“)], bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, prejednal odvolanie žalobcu v súlade s ust. § 378 a nasl. CSP a cítiac sa viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

25. Podľa súdnou praxou rešpektovanej právnej doktríny (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1231 - 1246), súd pred nariadením neodkladného opatrenia posudzuje v celkovom kontexte požadovanej procesnej ochrany, či:

a) je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami;

b) navrhovateľom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov (princíp opodstatnenosti);

c) uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti);

d) navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav;

e) právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprímeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality);

f) sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP).

26. Vyššie uvedené predpoklady nariadenia neodkladného opatrenia musia byť splnené kumulatívne. Pokiaľ teda súd rozhoduje o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a dospeje k záveru, že nie je naplnený čo i len jeden z týchto predpokladov, nie je možné neodkladné opatrenie nariadiť.

27. Základnou podmienkou nariadenia neodkladného opatrenia je existencia zákonného dôvodu vedúceho k jeho nariadeniu. Neodkladné opatrenie je inštitút, ktorý je na mieste použiť tam, kde je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán sporu alebo ak je tu obava, že exekúcia bude ohrozená (ani kumulácia dôvodov nie je vylúčená). Vždy je potom potrebné skúmať, či je samotný nárok navrhovateľa neodkladného opatrenia osvedčený a trvá, a či je ním navrhované neodkladné opatrenie naliehavo potrebné. Pre úspešné uplatnenie nároku na nariadenie neodkladného opatrenia teda zákon vyžaduje jednak osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako aj naliehavosť potreby požadovanej úpravy pomerov strán sporu, čiže osvedčenie, že bez bezodkladnej úpravy právnych pomerov by bolo

právo žalobcu ohrozené, pričom hrozba musí byť bezprostredná a reálna. Oba predpoklady musia byť naplnené súčasne, inak nie je možné návrhu vyhovieť. Dôkazné bremeno v súvislosti s osvedčením rozhodujúcich skutočností pre nariadenie neodkladného opatrenia zaťažuje žalobcu, pričom odvolací súd zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie je výnimočným opatrením, ktoré možno nariadiť len vtedy, ak je skutočne potrebné bezodkladne upraviť pomery medzi sporovými stranami, teda ak nastane medzi nimi taký stav právnych a faktických vzťahov, ktorý bezpodmienečne vyžaduje rýchly zásah súdu a poskytnutie súdnej ochrany.

28. Pokiaľ ide o vyššie uvedené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, súd prvej inštancie bol povinný zaoberať sa každou jednotlivou podmienkou a vyhodnotiť, či táto bola splnená. Už pri prvej podmienke (osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi sporovými stranami) je otázka jej splnenia problematická, keďže nestačí konštatovanie akéhokoľvek právneho vzťahu medzi sporovými stranami, ale takého, ktorý sa viaže k neodkladnému opatreniu a veci samej, medzi ktorými musí byť určitá previazanosť. Nie je totiž možné nariadiť také neodkladné opatrenie, ktoré nemá s vecou samotnou nič spoločné. V prejednávanej veci sa v základnom konaní rieši vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (žalobcu a žalovanej), ktorého výsledkom bude okrem iného určenie vlastníctva jednej alebo druhej sporovej strany k majetku patriacemu do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj len „BSM“). Predmet tohto základného konania však priamo nesúvisí s povinnosťami, ktoré súd prvej inštancie uložil žalobcovi napadnutým uznesením (a ktoré korešpondujú so žalovanou navrhovaným petitom neodkladného opatrenia), minimálne v časti, ktorým súd prvej inštancie nariadil žalovanému zdržať sa konaní, ktorými by žalovanú osočoval, urážal, ako aj iných verbálnych a fyzických konaní, ktorými by mohol žalovanej škodiť, keďže takáto povinnosť by mohla byť uložená napr. v konaní o ochranu osobnosti a nie v konaní o vyporiadanie BSM. Aj pokiaľ ide o zvyšné dve časti petitu [zdržanie sa akéhokoľvek konania, ktorým by žalobca zabraňoval žalovanej vo výkone jej (vo výroku je nesprávne uvedené svojich – teda žalobcových) práv pozostávajúcich z držby, užívania a fyzického nakladania s rodinným domom; a strpenie žalovanej v rodinnom dome), ani tieto sa priamo nevzťahujú k základnému konaniu a podľa odvolacieho súdu neriešia dočasne pomery medzi sporovými stranami vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej.

29. Ďalšou podmienkou reflektujúcou princíp opodstatnenosti je tvrdenie a osvedčenie skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov navrhovateľom (teda žalovanou). Žalovaná v návrhu tvrdila, že má v rodinnom dome uložené svoje osobné veci, ku ktorým sa nevie dostať kvôli schválnostiam žalobcu, pričom týmto jeho správaním jej má byť aj bránené v užívaní rodinného domu. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie však vôbec nevyplýva, ako sa vysporiadal s týmto zásadným tvrdením žalovanej a ako mal tieto skutočnosti osvedčené. Z viacerých dôkazov, ktoré súd prvej inštancie zahrnul do odôvodnenia svojho rozhodnutia a ktoré sú aj obsahom spisu vyplýva práve opak, a síce, že žalovaná sporadicky vstupuje do rodinného domu a nie je jej k nemu zamedzený prístup. Na základe týchto skutočností je preto rozhodnutie súdu prvej inštancie o nariadení povinnosti strieť žalovanú v rodinnom dome nesprávne. Odvolaciemu súdu je zrejmé, že medzi sporovými stranami sú pretrvávajúce nezhody, ku ktorým dochádza práve pri návštevách rodinného domu žalovanou, avšak to neznamená, že by bolo žalovanou osvedčené, že jej je bránené v užívaní rodinného domu; ide len o tvrdenie žalovanej, ktoré nie je podporené predloženými a súdom prvej inštancie vykonanými listinnými dôkazmi. Vyplýva to aj z odvolania žalobcu, podľa ktorého žalovaná nepravidelne, podľa jej uváženia v ktorejkoľvek dennej či nočnej dobe prichádzala do rodinného domu. Ako už bolo uvedené vyššie, podmienkou nariadenia neodkladného opatrenia je tiež to, že bez bezodkladnej úpravy právnych pomerov by bolo právo žalovanej ohrozené, pričom hrozba musí byť bezprostredná a reálna. V danom prípade podľa odvolacieho súdu nebola osvedčená bezprostredná hrozba a potreba bezodkladnej úpravy pomerov, keď je zrejmé, že nezhody a konflikty medzi stranami sporu pretrvávajú pri približne rovnakej intenzite už nejaký čas, sú vzájomné a je predpoklad, že budú pretrvávať až do rozhodnutia vo veci samej; nejde tu teda o bezodkladnú potrebu úpravy pomerov.

30. Pokiaľ ide o ďalšiu časť výroku napadnutého uznesenia, ktorým súd prvej inštancie uložil žalobcovi povinnosť, aby sa zdržal konaní, ktorými by žalovanú osočoval, urážal, ako aj iných verbálnych a fyzických konaní, ktorými by mohol žalovanej škodiť, odvolací súd jednak považuje výrok za vágny a neurčitý a návrh vzťahujúci sa k nemu ako neosvedčený. Z návrhu žalovanej na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že žalovaná na osvedčenie svojich tvrdení predložila ako prílohy záznamy o prijatí jej trestných oznámení. Tieto však obsahujú iba tvrdenia žalovanej, pričom absentuje akéhokoľvek meritórne rozhodnutie vo veci. V čase rozhodovania o neodkladnom opatrení tak súd prvej inštancie nemohol mať osvedčené tvrdenia žalovanej a napriek tomu uložil žalobcovi obmedzujúce povinnosti. Nemožno tiež opomenúť skutočnosť, že žalovaná sa sama odsťahovala z rodinného domu do

polyfunkčného objektu, a teda išlo o prejav jej vôle dočasne neužívať nehnuteľnosť, vo vzťahu ku ktorej sa teraz práv neodkladným opatrením domáha.

31. Vo vzťahu k výroku, ktorým bolo žalobcovi uložené, aby sa zdržal akéhokoľvek konania, ktorým by zabraňoval žalovanej vo výkone jej vlastníckych práv, pozostávajúcich z držby, užívania a fyzického nakladania s rodinným domom na adrese C. B. A. XXXX/XX, D. E. F., odvolací súd má za to, že uvedený výrok je tak široko koncipovaný a vágny, že by mohol postihovať žalobcu v takej miere, ktorá nezodpovedá právam žalovanej ako spoluvlastníčke nehnuteľností. Obsahom vlastníckeho práva je takzvaná triáda oprávnení formulovaná klasickou rímskou právnou vedou. Ide o právo vec držať (ius possidendi), vec užívať a požívať jej plody a úžitky (ius utendi et fruendi) a právo vecou disponovať (ius disponendi). Za inherentné právo vlastníka sa pokladá aj právo na ochranu proti akýmkoľvek neoprávneným zásahom do vlastníckeho práva. Právo držby poskytuje vlastníkovi právnu možnosť mať danú vec fakticky vo svojej moci; v prípade nehnuteľnosti pôjde zvyčajne o právo prístupu do nej, keďže nemôže ísť o držbu v pravom slova zmysle ako pri hnutelných veciach. Právo vec užívať a požívať vyjadruje právo realizovať úžitkovú hodnotu veci. Opäť, vo vzťahu k nehnuteľnostiam pôjde o možnosť využívať priestory nehnuteľnosti na ich účel (bývanie, podnikanie, rekreácia a pod.). Dispozičné právo umožňuje vlastníkovi nakladať s vecou medzi živými (inter vivos) právnymi úkonmi (napríklad predaj) ako aj pre prípad smrti (mortis causa) formou závetu. Ako už odvolací súd uviedol vyššie, podľa jeho názoru žalovaná neosvedčila, že by jej bolo bránené v realizácii vlastníckeho práva, konkrétne v užívaní nehnuteľnosti, pričom nestačí len konštatovanie súdu prvej inštancie, že práva žalovanej patria, ale musí byť aj náležite osvedčené, že v realizácii týchto práv jej je bránené. Zároveň v prípade obmedzenia alebo uloženia povinnosti neodkladným opatrením nestačí vágny a všeobecný výrok vzťahujúci sa na akékoľvek konanie, keďže neodkladné opatrenie musí reflektovať len na skutočne osvedčené konanie povinného z neodkladného opatrenia.

32. Pokiaľ ide o ďalšiu podmienku pre nariadenie neodkladného opatrenia, a síce že uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti), ani táto podmienka nebola podľa odvolacieho súdu splnená. Účelom neodkladného opatrenia je dočasne upraviť pomery strán sporu tak, aby nedochádzalo k porušovaniu práv či už jednej alebo druhej strany do rozhodnutia vo veci samej (prípadne do iného okamihu určeného súdom); pokiaľ nejde o ohrozenie exekúcie, o čo v tomto prípade nejde. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí konštatuje, že vzájomné správanie strán sporu, ktoré žili spolu v manželskom zväzku po dobu XX rokov sa dostalo na úroveň vzájomnej antipatie a neznášanlivosti. Napriek tomu svojím rozhodnutím vytvoril predpoklad na to, aby sa tieto antipatie ešte prehlbovali. Z dôkazov, ktoré sú obsahom spisu predsa vyplýva, že k nezhodám a konfliktom medzi stranami sporu dochádza prevažne vtedy, keď sa žalovaná snaží navštevovať rodinný dom, z ktorého sa odsťahovala a v ktorom v súčasnosti trvale prebýva žalobca. K odstráneniu týchto konfliktov podľa odvolacieho súdu však nemožno dospieť takým výkonom súdnictva, ktorým sa vytvoria predpoklady pre množenie sa týchto konfliktov, ale čo najrýchlejším rozhodnutím vo veci samej. V tejto súvislosti odvolací súd apeluje na súd prvej inštancie, aby podľa možností čo najskôr rozhodol vo veci vyporiadania BSM, ktorým dôjde aj k jasnému vymedzeniu práv a povinností sporových strán k nehnuteľnostiam vrátane práva na ich užívanie. Odvolací súd má tak za to, že v danom prípade nebol naplnený ani princíp efektívnosti.

33. Súd prvej inštancie síce v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol všetky predpoklady nariadenia neodkladného opatrenia (ako ich uviedol odvolací súd v ods. 25. odôvodnenia tohto rozhodnutia), ale tieto náležite neodôvodnil a iba konštatoval, že všetky boli splnené. Hoci ide o vadu nedostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia, odvolací súd vzhľadom na princíp hospodárnosti a rýchlosti konania (Čl. 17 CSP) nepovažoval za efektívne pristúpiť k zrušeniu napadnutého uznesenia, a preto nahradil uvedený nedostatok svojimi vlastnými závermi vyššie vzhľadom na zmenu rozhodnutia a zamietnutie návrhu žalovanej.

34. Pokiaľ ide o skutočnosti týkajúce sa bývania žalovanej v polyfunkčnom objekte a práve na jej užívanie ako aj tvrdené odpojenie od elektriny, tieto skutočnosti nesúvisia s predmetným konaním o neodkladnom opatrení a tieto je potrebné vyriešiť v konaní Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 13C/130/2022. Preto odvolací súd nepovažoval za potrebné sa k nim vyjadrovať.

35. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal so skutkovým stavom pokiaľ ide o kritériá pre nariadenie neodkladného opatrenia. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukázal na nesprávnosť zistenia skutkového stavu, odvolací súd sa s touto námietkou stotožnil. Odôvodnenie rozhodnutia má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie musí byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je

zároveň aj prostriedkom kontroly správneho postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo účastníkom konania dovoliť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

36. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) sp. zn. 5Cdo/126/2013 zo dňa 11.09.2013, konanie o nariadenie predbežného opatrenia vykazuje oproti štandardnému civilnému konaniu určité osobitosti. Jednou z nich je, že pri nariaďovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Pred nariadením predbežného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí však byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokazovania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti), pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Keďže žalovanou tvrdené skutočnosti neboli podľa odvolacieho súdu náležite osvedčené, rozhodol, že napadnuté uznesenie v napadnutej časti zmenil tak, že návrh žalovanej na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, čoho dôsledkom je, že spolu s výrokom III. napadnutého uznesenia je návrh na neodkladné opatrenie zamietnutý v celom rozsahu.

37. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

38. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. Vo vzťahu k výroku o trovách odvolacieho konania odvolací súd poukazuje na ust. § 262 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého o nich rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 – 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.